Graszaad in e en nieuw jasje

Kiemversnellende graszaadcoating po sitief bij weidevernieuwing in voorjaar

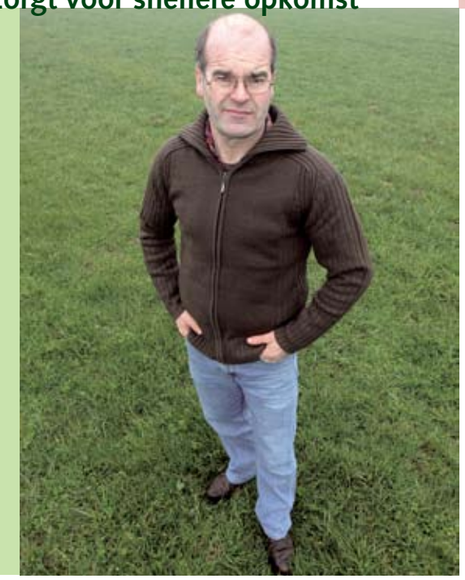
In de recreatiesector wordt het coaten van graszaden met kiemversnellers al geruime tijd toegepast. Door de verschuiving van graslandvernieuwing van het najaar naar het voorjaar is ook binnen de veehouderij een steeds grotere rol voor deze techniek weggelegd.

Het coaten van zaden is niet nieuw. In de wereld van de akkerbouw en de groentesector is coating of omhulling van zaaizaad al veel langer bekend. ‘In de recreatiesector passen we de techniek nu acht tot tien jaar toe’, begint Jos Groot Koerkamp, manager veehouderij bij Limagrain Advanta in Nederland.
De trage kieming van grassoorten als veldbeemd in mengsels voor recreatiedoeleinden lag aan de basis voor die ontwikkeling. ‘In de recreatiesector is zaaizaadcoating met kiemversnellers nu bijna algemeen voorgeschreven.’

Hormonen voor grasplant

Met name sinds de nieuwe mestwet is duidelijk geworden dat kiemversnellers ook voor de veeteeltsector een meerwaarde kunnen hebben. Zo zette Limagrain Advanta afgelopen voorjaar zijn graszaadcoating uit de recreatiewereld onder de naam Headstart ook in de markt voor landbouwdoeleinden. Jos Groot Koerkamp legt het principe nauwkeurig uit. ‘De coating komt als een flinterdun laagje op het graszaad en is gebaseerd op zeewierextract, sporenelementen en organische verbindingen die vocht aantrekken en de jonge grasplant van voldoende voedingselementen helpen voorzien.’
Het zeewierextract bevat het natuurlijke plantengroeihormoon cytokinine, dat de celdeling bij het ontkiemende graszaad stimuleert. Groot Koerkamp: ‘Het gevolg is een egalere kieming van het gras en een betere beginontwikkeling, waardoor het perceel sneller groen staat. Indirect is dat weer positief voor de onkruidonderdrukking in het land.’ Frederik Van de Sompel van Barenbrug België claimt dezelfde positieve effecten. Hun graszaadcoating is nog maar net, onder de naam Polycoat Boost, geïntroduceerd in de recreatieve sector. ‘We werken daarbij niet met de klassieke zeewierkalk’, maakt Van de Sompel een onderscheid. De coating bevat naast de plantenhormonen cytokinine en auxine ook enzymen en biostimulanten. ‘Het graszaad wordt behandeld met verschillende plantenhormonen om een betere beginontwikkeling te verkrijgen.’
Terwijl in de recreatieve sector de versnelling van het kiemproces een veel aangehaalde reden vormt voor toepassing van graszaadcoating met plantengroeihormonen, ligt dat voor de veehouderij enigszins anders. ‘Sinds de mestwet kom je met graslandvernieuwing op steeds meer gronden in het voorjaar uit’, zegt Jos Groot Koerkamp. In de praktijk komt dat neer op zaaien onder moeilijker omstandigheden: er bestaat meer kans op droogte en de onkruiddruk ligt hoger. ‘Met een graszaadcoating gaat het gras onder moeilijke omstandigheden toch makkelijker kiemen. Bij herinzaai van grasland na scheuren of bij zaai onder droge omstandigheden in juli en augustus zien we duidelijk een positief effect.’
Inmiddels ontstond nog een nieuwere generatie graszaadcoating. Grasveredelaar Innoseeds brengt sinds korte tijd iSeed op de markt, een innovatie waarbij een kleine hoeveelheid meststof in een coating met het graszaad wordt meegegeven. ‘Dit type coating is in Nederland bekend vanuit de maiswereld’, geeft Hendrik Nagelhoud van Innoseeds aan. De toepassing leek ook voor graszaad interessant. ‘We verzwaren het gras met voedingsstoffen. De nutriënten komen dus direct om het graszaad heen.’

Peter Thönissen: ‘Coating zorgt voor snellere opkomst’

Voor de vernieuwing van twee van zijn dertien hectare grasland koos Peter Thönissen uit Siebengewald afgelopen jaar voor gecoat graszaad. Op een open dag zag hij een proefveld waarbij twee percelen grasland van traditioneel en gecoat graszaad vergeleken werden. ‘Ik heb het op dezelfde manier ingezaaid: een maaiperceel met Headstart naast een ander perceel.’ De verschillen waren vooral in het begin van het groeiseizoen zichtbaar. ‘Het gras op het perceel met graszaadcoating vertoonde een snellere opkomst en was ook wat sneller dichtgegroeid.’
De extra kosten van 0,25 euro per kg graszaad schrikte Thonissen, die in totaal negentig dieren heeft, niet af. ‘Zo’n bedrag valt snel weg wanneer je ook betere resultaten ziet bij het gras.’

Graszaad gecoat met meststoffen

Extra wortelvolume

Het gewicht van het uiteindelijke product bestaat voor vijftig procent uit graszaad en voor vijftig procent uit graszaadcoating. De coating zelf bevat tien procent stikstof en vijf procent fosfaat, vertelt Nagelhoud. ‘Uit proeven van meststoffenfabrikant Kemira GrowHow blijkt dat de coating een vier keer hogere efficiëntie van de voedingsstoffen oplevert. Dat betekent een benutting die overeenkomt met veertig kilogram stikstof en twintig kilo fosfaat per hectare, waar de plant meteen over beschikt.’
De voordelen voor de plant liggen in dezelfde lijn als een coating met plantengroeihormonen. ‘We zien vooral een betere beworteling.’ Hendrik Nagelhoud kan die bewering met cijfers ondersteunen: ‘Na twee maanden zien we tien procent extra volume van de wortels en na zes maanden vijftien procent extra wortelvolume.’ Meer wortels betekent ook meer opname van voedingsstoffen. ‘Planten met deze coating nemen ook meer stikstof en fosfor uit de bodem op. De efficiëntie van de bemesting gaat er dus algemeen op vooruit.’
Het extra wortelvolume heeft ook voor de kwaliteit van het gras positieve gevolgen. ‘De plant groeit beter, met een betere plantinhoud en meer plantvolume tot gevolg’, vervolgt Nagelhoud. In de eerste snede levert de coating tien procent extra grasopbrengst, over een heel jaar komt de bonus op vijf procent. ‘Er groeien ook meer planten. Bij Engels raaigras zien we na twee maanden tot dertig procent meer planten; de zode is dichter, waardoor de onkruiddruk vermindert.’ Het onkruid is op meer vlakken benadeeld. ‘Door een gerichte toediening van voedingsstoffen geef je het gras voorsprong. Het onkruid krijgt zo minder kans, ook bij doorzaai.’

Extra kosten, meer opbrengst

Graszaad omhullen met meststoffen is in elk geval gecompliceerder dan een coating met cytokinine. ‘In recreatierassen werken we al langer met plantengroeihormonen maar voor Engels en Italiaans raaigras zagen we geen voordelen. Uit onze proeven bleek hormooncoating alleen voor traag kiemende grasrassen efficiënt.’ Zaaizaadomhulling met meststoffen had heel wat voeten in de aarde, stelt Nagelhoud. ‘De meststof moest zo ontwikkeld worden dat er geen kans ontstond op verbranding van het gras. Dit product is al sinds eind jaren negentig in ontwikkeling.’
De kostprijs van de meststoffencoating is met 200 euro per hectare aan meerkosten vrij hoog. ‘Daartegenover staan besparing van meststoffen, een meeropbrengst en een verhoogde levensduur van de grasmat’, verdedigt Hendrik Nagelhoud de hogere prijs. ‘Het kost wel een paar centen, maar daar staat meer winst tegenover. Matig gras tegenover goed gras vormt voor een veehouder trouwens snel een groot verschil.’
Zaaizaadbehandeling met plantengroeihormonen is met 25 eurocent extra kosten bovenop de prijs van een kilo graszaad toegankelijker voor de veehouder. ‘Dat komt neer op tien tot twaalf euro meer per hectare gras’, geeft Jos Groot Koerkamp aan. ‘Ik verwacht dat een dergelijke behandeling in de toekomst bijna standaard zal gebeuren.’

Annelies Debergh